

Lieta C-507/19

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2019. gada 3. jūlijs

Iesniedzējtiesa:

Bundesverwaltungsgericht (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 14. maijs

Atbildētāja, apelācijas sūdzības iesniedzēja un revīzijas sūdzības iesniedzēja:

Vācijas Federatīvā Republika

Prasītājs, atbildētājs apelācijas tiesvedībā un atbildētājs revīzijas tiesvedībā:

XT

Pamatlietas priekšmets

Ipso facto bēgļa statusa atzīšana atbilstoši *AsylG* [*Asylgesetz*, Patvēruma likuma] 3. panta 3. punkta otrajam teikumam

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Direktīvas 2011/95 12. panta 1. punkta a) apakšpunkta interpretācija; LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

1) Vai, lai vērtētu jautājumu, vai Direktīvas 2011/95/ES 12. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrā teikuma izpratnē palestīnietim, kas ir bezvalstnieks, vairs netiek nodrošināta *UNRWA* aizsardzība vai palīdzība, teritoriālā ziņā ir jāņem vērā tikai attiecīgā darbības zona (Gazas josla, Jordānija, Libāna, Sīrija, Rietumkrasts), kurā bezvalstniekam, pamatot *UNRWA* mandātteritoriju, bija faktiskā dzīvesvieta

(šajā gadījumā – Sīrija), vai ir jāņem vērā arī citas *UNRWA* mandātteritorijā ietilpstošās darbības zonas?

2) Ja nav jāņem vērā tikai darbības zona pamešanas brīdī: vai vienmēr un neatkarīgi no citiem priekšnoteikumiem ir jāņem vērā visas mandātteritorijas darbības zonas? Ja tas tā nav: vai pārējās darbības zonas ir jāņem vērā tikai tad, ja bezvalstniekam ar šo darbības zonu bija cieša (teritoriāla) saikne? Vai, lai konstatētu šādu saikni, ir jākonstatē – pamešanas brīdī esoša vai iepriekšēja – pastāvīgā dzīvesvieta? Vai, vērtējot ciešu (teritoriālu) saikni, ir jāņem vērā citi apstākļi? Ja tas tā ir: kādi? Vai ir nozīme tam, ka bezvalstniekam *UNRWA* mandātteritorijas pamešanas brīdī ir iespēja ieceļot attiecīgajā darbības zonā un no viņa to var sagaidīt?

3) Vai bezvalstnieks, kurš pamet *UNRWA* mandātteritoriju, jo tā faktiskās dzīvesvietas darbības zonā ir apdraudēta viņa personiskā drošība un *UNRWA* tur nav iespējams viņam nodrošināt aizsardzību vai palīdzību, bauda Direktīvas 2011/95/ES 12. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrā teikuma izpratnē direktīvas piešķirto aizsardzību arī tad, ja viņš iepriekš ir devies uz šo darbības zonu, nepastāvot viņa personiskās drošības apdraudējumam tā iepriekšējās dzīvesvietas darbības zonā un nepastāvot situācijai, kad atbilstoši apstākļiem [robežas] šķērsošanas brīdī var rēķināties ar to, ka tas darbības zonā, uz kuriem viņš dodas, var baudīt *UNRWA* aizsardzību vai palīdzību un tuvākajā laikā var atgriezties viņa līdzšinējās dzīvesvietas darbības zonā?

4) Vai, lai vērtētu jautājumu, vai bezvalstniekam nav jāatzīst *ipso facto* bēgļa statuss tāpēc, ka pēc *UNRWA* mandātteritorijas pamešanas vairs nav konstatējami Direktīvas 2011/95/ES 12. panta 1. panta a) apakšpunkta otrajā teikumā izvirzītie priekšnoteikumi, ir jāņem vērā tikai pēdējās pastāvīgās dzīvesvietas darbības zona? Ja tas tā nav: vai papildus simetriski ir jāņem vērā zonas, kurām saskaņā ar 2. punktu ir nozīme attiecībā uz pamešanas brīdi? Ja tas tā nav: saskaņā ar kādiem kritērijiem ir jānoteic zonas, kuras ir jāņem vērā lēmuma par pieteikumu pieņemšanas brīdī? Vai, lai secinātu, ka vairs nav konstatējami Direktīvas 2011/95/ES 12. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrajā teikumā izvirzītie priekšnoteikumi, ir jākonstatē (valsts vai kvazi valsts) iestāžu gatavība uzņemt (atpakaļ) bezvalstnieku attiecīgajā darbības zonā?

5) Gadījumā, ja saistībā ar Direktīvas 2011/95/ES 12. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrajā teikumā izvirzīto priekšnoteikumu pastāvēšanu un zušanu nozīme ir (pēdējās) pastāvīgās dzīvesvietas darbības zonai: kādiem kritērijiem ir nozīme, pamatojot pastāvīgo dzīvesvietu? Vai ir nepieciešama likumīga dzīvesvietas valsts atļauta uzturēšanās? Ja tas tā nav: vai darbības zonas atbildīgajām iestādēm ir vismaz apzināti jāpacieš attiecīgā bezvalstnieka uzturēšanās? Ja šajā ziņā tas tā ir: vai atbildīgajām iestādēm ir konkrēti jāzina par attiecīgā bezvalstnieka klātesamību vai arī pietiek ar apzinātu kā lielākas personu grupas dalībnieka uzturēšanās paciešanu? Ja tas tā nav: vai pietiek tikai ar ilgāku faktisku uzturēšanos?

Atbilstošās starptautisko tiesību normas

1951. gada 28. jūlija Konvencija par bēgļa statusu (Ženēvas bēgļu konvencija, turpmāk tekstā – “Ženēvas konvencija”), 1. panta A, kā arī D, E un F punkti.

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/95/ES (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu, 12. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmais teikums (turpmāk tekstā arī – “izslēgšanas klauzula”) un otrais teikums (turpmāk tekstā arī – “iekļaušanas klauzula”); 2. panta d) un n) punkts.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Asylgesetz (AsylG), 3. pants (“Bēgļa statusa atzīšana”), 27. pants (“Cita veida aizsardzība no vajāšanas”), 29. pants (“Nepieņemami pieteikumi”), 77. pants (“Tiesas lēmums”).

Atbilstošā Tiesas judikatūra

Spridums, 2018. gada 25. jūlijs, *Alheto* (C-585/16, ECLI:EU:C:2018:584, 7., 86., 92., 110. un nākamie punkti, 127., 131. un nākamie punkti un 140. punkts);

Spridums, 2012. gada 19. decembris, *El Kott* u.c. (C-364/11, ECLI:EU:C:2012:826, 49.–51., 52., 54., 58.–65., 75.–77. un 81. punkts);

Spridums, 2010. gada 17. jūnijs, *Bolbol* (C-31/09, ECLI:EU:C:2010:351, 44., 51. punkts).

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Damaskā dzimušais prasītājs ir palestīnietis bezvalstnieks. Viņš lūdz *ipso facto* bēgļa statusa atzīšanu atbilstoši *AsylG* 3. panta 3. punkta otrajam teikumam. Pēc paša sniegtās informācijas viņš 2015. gada decembrī ieceļoja Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā. 2016. gada sākumā viņš iesniedza patvēruma pieteikumu. Prasītāja uzklaušāšanas laikā viņš norādīja, ka viņš no 2013. gada oktobra līdz 2015. gada 20. novembrim Libānā veica gadījuma darbus. Tā kā viņam tur neesot tikušas piešķirtas uzturēšanās tiesības un Libānas drošības spēki esot sākuši “viņus” sūtīt atpakaļ uz Sīriju, viņš uz turieni esot pārvācies atpakaļ. Līdz viņa izceļošanai 2015. gada novembra beigās viņš esot uzturējies Kjudsajā (Sīrija). Viņa ģimene joprojām tur dzīvo. Viņš Sīriju esot pametis kara dēļ. Ja viņš atgrieztos Sīrijā, viņš baidoties no apcietināšanas.

- 2 Ar 2016. gada 29. augusta lēmumu *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* [Federālā migrācijas un bēgļu pārvalde] piešķīra prasītājam alternatīvās aizsardzības statusu. Pārējā daļā tā viņa patvēruma pieteikumu noraidīja.
- 3 Ar 2016. gada 24. novembra spriedumu *Verwaltungsgericht* [Administratīvā tiesa] noteica atbildētājam pienākumu atzīt prasītājam bēgļa statusu. Pamatojumā tā norādīja, ka prasītājam draud vajāšana *AsylG* 3. panta izpratnē.
- 4 Apelācijas tiesvedībā prasītājs iesniedza jau viņa uzklausišanas federālajā iestādē laikā iesniegto Apvienoto Nāciju Organizācijas Palīdzības un darba aģentūras Palestīnas bēgļiem Tuvajos Austrumos (*United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East*, turpmāk tekstā – “*UNRWA*”) reģistrācijas apliecības kopiju. Atbilstoši “*Familiy Registration Card*” viņš kā ģimenes loceklis tika reģistrēts (Damaskas dienvidu daļā esošajā nometnē) Jarmukā.
- 5 Ar 2017. gada 18. decembra spriedumu *Oberverwaltungsgericht* [Augstākā administratīvā tiesa] atbildētājas apelācijas sūdzību par *Verwaltungsgericht* spriedumu noraidīja. Pamatojumā tā norādīja, ka prasītājs kā Palestīnas tautai piederīgs bezvalstnieks ir bēglis *AsylG* 3. panta 3. punkta otrā teikuma izpratnē. *UNRWA* aizsardzība esot attiekusies uz prasītāju. Viņam neesot piemērojams arī aizsardzības nepieciešamības neesamības izslēgšanas pamats, jo viņam *UNRWA* aizsardzība vairs neesot tikusi piemērota tādu iemeslu dēļ, kas neesot bijuši atkarīgi no viņa gribas. Viņa personiskā drošība, izceļojot no Sīrijas, esot bijusi apdraudēta. Viņa izceļošana, pamatojoties uz no viņa gribas neatkarīgiem apstākļiem, neesot uzskatāma par brīvprātīgu. Par to liecinot viņam atzītā alternatīvā aizsardzība. Prasītāja izceļošanas brīdī viņam neesot bijusi arī iespēja izmantot *UNRWA* aizsardzību citās darbības teritorija daļās. Jordānija un Libāna jau pirms prasītāja izceļošanas uz Sīriju esot slēgušas savas robežas Palestīnas bēgļiem, kas tur uzturējās.
- 6 Pamatojot savu revīzijas sūdzību, atbildētāja izklāsta, ka ir jānoskaidro, vai Direktīvas 2011/95 12. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrā teikuma piemērošana ir izslēgta gadījumā, ja palestīnietis bezvalstnieks, kurš bauda *UNRWA* aizsardzību vai palīdzību, ilgstoši uzturas citā *UNRWA* darbības zonā, kura nav tā zona, kur tas kādreiz ir saņēmis Palīdzības un darba aģentūras pakalpojumus, un savas tagadējās dzīvesvietas darbības zonā nelūdz piešķirt *UNRWA* aizsardzību vai palīdzību.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

Prasītāja patvēruma pieteikuma nepieņemamības neesamība, jo kompetence būtu “pirmajai patvēruma valstij”

- 7 Prasītāja patvēruma pieteikums nav nepieņemams atbilstoši *AsylG* 29. panta 1. punkta 4) apakšpunktam. Tas tā būtu tikai gadījumā, ja valsts, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts un kas ir gatava uzņemt atpakaļ ārvalstnieku, tiek uzskatīta

par citu trešo valsti atbilstoši *AsylG* 27. pantam. Ar šīm *AsylG* tiesību normām Vācijas likumdevējs ir transponējis pirmās patvēruma valsts koncepciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai 35. pantu. "Cita trešā valsts" *AsylG* 29. panta 1. punkta 4) apakšpunkta izpratnē, lasot to kopā ar tā 27. pantu, un "pirmā patvēruma valsts" Direktīvas 2013/32 35. panta izpratnē var būt tikai valsts, kuras teritorija atšķiras no pieteikuma iesniedzēja pastāvīgās dzīvesvietas valsts.

- 8 *AsylG* 29. panta 1. punkta 4) apakšpunkta nepieņemamības pamats nav piemērojams: ja prasītājs pirms *UNRWA* mandātteritorijas pamešanas pēdējo reizi ir pastāvīgi uzturējies Libānā, šī valsts kā pastāvīgās dzīvesvietas valsts nebūtu trešā valsts. Par šādu nevarētu uzskatīt arī Sīriju, jo arī tad, ja prasītājam Sīrijā nebūtu draudējusi vajāšana, tur 2015. gada novembra beigās karam līdzīgo apstākļu dēļ nebija nodrošināti pienācīgi dzīves apstākļi. Turpretim, ja prasītājs pēdējo reizi pastāvīgi būtu uzturējies Sīrijā, Libāna būtu izslēgta kā cita trešā valsts vai pirmā patvēruma valsts, jo prasītājs pēc viņa izceļošanas no Sīrijas 2015. gada novembra beigās vairs neuzturējās Libānā.

Patvēruma pieteikuma pamatojība, ja prasītājam ir jāatzīst ipso facto bēgļa statuss

- 9 Patvēruma pieteikums lietā būtu jāapmierina, ja: a) būtu konstatējami priekšnoteikumi, kas ir izvirzīti Ženēvas konvencijas 1. panta D punkta pirmajā un otrajā teikumā, Direktīvas 2011/95 12. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmajā un otrajā teikumā, kā arī šīs direktīvas tiesību normas transponējošā *AsylG* 3. panta 3. punkta pirmajā un otrajā teikumā, un b) nav konstatējami izslēgšanas pamati Ženēvas konvencijas 1. panta E un F punkta, Direktīvas 2011/95 12. panta 1. punkta b) apakšpunkta, kā arī 2. un 3. punkta, kā arī šīs direktīvas tiesību normas transponējošā *AsylG* 3. panta 2. punkta izpratnē.
- 10 Atbilstoši Ženēvas konvencijas 1. panta D punkta pirmajam teikumam šī konvencija neattiecas uz personām, kas pašreiz saņem aizsardzību vai palīdzību no citām Apvienoto Nāciju struktūrām, izņemot Apvienoto Nāciju Augsto komisāru bēgļu jautājumos. Ja personām šāda aizsardzība vai palīdzība ir pārtraukta jebkādu iemeslu dēļ un ja saskaņā ar Apvienoto Nāciju Ģenerālās Asamblejas rezolūcijām to stāvoklis nav īpaši noteikts, tām saskaņā ar Ženēvas konvencijas 1. panta D punkta otro teikumu *ipso facto* jābauda šīs konvencijas labvēlība. Ženēvas konvencijas 1. panta D punkta pirmajā teikumā ietvertā izslēgšanas klauzula un Ženēvas konvencijas 1. panta D punkta otrajā teikumā ietvertā iekļaušanas klauzula veido vienu veselumu tādā ziņā, ka tikai tad, ja ir izpildīti abi tiesību normas abu daļu piemērošanas nosacījumi, var būt runa par Ženēvas konvencijas piemērošanu.
- 11 Atbilstoši Direktīvas 2011/95 12. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmajam teikumam trešās valsts valstspiederīgo vai bezvalstnieku izslēdz no to personu loka, kas atzīti par bēgļiem, ja uz viņu attiecas Ženēvas konvencijas 1. panta

D punkta darbības joma, kas attiecas uz aizsardzību vai palīdzību, ko sniedz Apvienoto Nāciju Organizācijas struktūras vai aģentūras, izņemot Apvienoto Nāciju Organizācijas Augsto komisāru bēgļu jautājumos. Ja šāda aizsardzība vai palīdzība jebkādu iemeslu dēļ izbeigta, līdz galam nenokārtojot šādu personu stāvokli saskaņā ar attiecīgajām Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas rezolūcijām, minētās personas saskaņā ar Direktīvas 2011/95 12. panta 1. punkta a) apakšpunkta otro teikumu paša šā fakta dēļ ir tiesīgas gūt labumu no šīs direktīvas.

- 12 Izslēgšanas pamati Direktīvas 2011/95 12. panta 1. punkta b) apakšpunkta, kā arī 2. un 3. punkta izpratnē attiecībā uz prasītāju nav konstatējami. Viņš izpilda arī šīs direktīvas 12. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmajā teikumā paredzētās izslēgšanas klauzulas priekšnoteikumus.
- 13 *UNRWA* ir viena no norādītajās tiesību normās minētajām Apvienoto Nāciju Organizācijas struktūrām vai aģentūrām. Konkrētā alternatīvo aprūpes formu “aizsardzība” un “palīdzība” nozīmē ir jānoteic saskaņā ar tās uzdevuma ietvaros veikto *UNRWA* darbību. Noteicoša nozīme ir tam, vai attiecīgā persona pieder pie personu grupas, kuras aprūpi ir pārņēmusi *UNRWA* atbilstoši tās mandātam. Tas katrā ziņā tā ir to personu gadījumā, kuras – kā šajā gadījumā prasītājs – ir (joprojām) reģistrētas *UNRWA* kā Palestīnas bēgļi. Šī izpratne atbilst izslēgšanas klauzulas jēgai un mērķim, kurai ir jānodrošina, ka Palestīnas bēgļus uzņem galvenokārt *UNRWA* un nevis līgumslēdzējas puses, it īpaši arābu valstis.
- 14 Izslēgšanas klauzulu piemēro tikai personām, kuras patiešām saņem *UNRWA* palīdzību. Attiecīgās tiesību normas ir jāinterpretē šauri. Iemesls, lai izslēgtu atzīšanu par bēgļi, ir konstatējams ne tikai tādu personu gadījumā, kuras šobrīd bauda *UNRWA* palīdzību, bet arī tādu personu gadījumā, kuras šo palīdzību ir patiešām izmantojušas īsi pirms patvēruma pieteikuma iesniegšanas dalībvalstī.
- 15 Prasītājs baudīja *UNRWA* aizsardzību vai palīdzību īsi pirms sava patvēruma pieteikuma iesniegšanas, jo saskaņā ar tā “Family Registration Card” viņš kā ģimenes loceklis bija reģistrēts (Damaskas dienvidu daļā esošajā nometnē) Jarmukā.
- 16 Iesniedzējtiesa nevar vērtēt Direktīvas 2011/95 12. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrā teikuma iekļaušanas klauzulas priekšnoteikumu izpildi saistībā ar prasītāja personu, nenoskaidrojot prejudiciālos jautājumus.
- 17 Iekļaušanas klauzulas mērķis ir aizsardzības nepilnību novēršana. Attiecīgi par izslēgšanu no konvencijas bēgļa statusa atzīšanas Eiropas Savienībā vairs nevar būt runas tad, ja *UNRWA* personai, kura lūdz starptautisko aizsardzību Savienībā, vairs nenodrošina aizsardzību vai palīdzību. Minētais ir jāpieņem, ja, pamatojoties uz individuālu visu lietā nozīmīgo elementu vērtējumu, ir jāsecina, ka ir būtiski apdraudēta attiecīgā palestīnieša bezvalstnieka personiskā drošība un *UNRWA*, kuras palīdzību tas lūdz, nespēj tam nodrošināt dzīves apstākļus atbilstoši misijai,

kura tai uzticēta, un līdz ar to šie palestīnieši, pamatojoties uz apstākļiem, kas ir neatkarīgi no to gribas, ir spiesti atstāt *UNRWA* darbības teritoriju.

- 18 Vērtējot, vai šāda aizsardzība vai palīdzība iekļaušanas klauzulas izpratnē kaut kādu iemeslu dēļ vairs netiek nodrošināta, iesniedzējtiesas ieskatā ir jānošķir *UNRWA* mandātteritorijas pamešanas brīdis un saskaņā ar *AsylG* 77. panta 1. punkta pirmo teikumu nozīmīgais brīdis. Tā jēdzienu ziņā nošķir arī, no vienas puses, *UNRWA* mandātteritoriju (*Area of Operations*, skat. *UNRWA*, *CERI VII.C.*) kā darbības zonu kopumu un, no otras puses, atsevišķās darbības zonas (*Fields of Operation*, skat. *UNRWA*, *CERI VII.E.*).
- 19 Ar pirmo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas zināt, vai, vērtējot iekļaušanas klauzulas priekšnoteikumu izpildi *UNRWA* mandātteritorijas atstāšanas brīdī teritorijas ziņā noteicoša nozīme ir tikai attiecīgā bezvalstnieka pēdējās pastāvīgās dzīvesvietas darbības zonai vai šajā ziņā jāņem vērā ir arī citas darbības zonas.
- 20 Iesniedzējtiesas ieskatā, ir jāņem vērā ne tikai attiecīgā darbības zona, kurā bezvalstniekam, atstājot *UNRWA* mandātteritoriju, bija pastāvīgā dzīvesvieta, bet arī atkarībā no konkrētā gadījuma kopējas situācijas citas *UNRWA* mandātteritorijā ietilpstošās darbības zonas.
- 21 Otrā prejudiciālā jautājuma mērķis ir noskaidrot, ar kādiem nosacījumiem, vērtējot iekļaušanas klauzulas priekšnoteikumu esamību, ir jāņem vērā citas darbības zonas, ja nav vienkārši jāņem vērā vispārīgi visa mandātteritorija.
- 22 Iesniedzējtiesas ieskatā, līdzās pēdējās faktiskās dzīvesvietas darbības zonai ir jāņem vērā darbības zonas, ar kurām bezvalstniekam pirms *UNRWA* mandātteritorijas pamešanas bija cieša saikne.
- 23 Palestīnietim, kas ir bezvalstnieks, drīkst norādīt uz aizsardzības vai palīdzības nodrošināšanu citā darbības zonā nevis tajā, kur atradās pēdējā faktiskā dzīvesvieta, tikai tad, ja viņam ar šo zonu ir šāda cieša saikne. Šāda saikne var balstīties uz agrāku uzturēšanos šajā zonā, kā arī uz tādiem citiem apstākļiem kā tuvu radnieku uzturēšanās tur. Turklāt palestīnietim, kas ir bezvalstnieks, ir jābūt iespējai ieceļot un uzturēties šajā darbības zonā un tam no viņa ir jābūt sagaidāmam. Šajā ziņā ieceļošanas atļaujai piemēro attiecīgās darbības zonas tiesības.
- 24 Taču Tiesas judikatūra varētu liecināt par to, ka vienmēr un neatkarīgi no drošas faktiskas piekļūšanas iespējas nozīme ir visai mandātteritorijai, jo atbilstoši tai pietiek ar faktisku aizsardzības vai palīdzības nodrošināšanu *UNRWA* darbības teritorijā un darbības teritorijas jēdziens – katrā ziņā spriedumā *Alheto* (7., kā arī 131. un nākamie punkti) – tiek izmantots visas starpvalstu mandātteritorijas izpratnē. Tāpēc iesniedzējtiesa jautā, vai tās sniegtā direktīvas interpretācija ir pareiza. Šajā kopsakarā ir arī jānoskaidro, vai pēdējo reizi konstatētā vai kādreiz esošā pastāvīgā dzīvesvieta citā darbības zonā ir priekšnoteikums, lai palestīnietim

- bezvalstniekam norādītu, ka viņam *UNRWA* aizsardzība vai palīdzība ir jāizmanto tur.
- 25 Trešā prejudiciālā jautājuma mērķis ir noskaidrot, vai pieņemums par iekļaušanas klauzulas priekšnoteikumu esamību vietas maiņas gadījumā starp dažādām darbības zonām var tikt ierobežots.
- 26 Tiesas judikatūrā ir paskaidrots, ka vienkārša neatrašanās *UNRWA* mandātteritorijā vai brīvprātīgs lēmums to atstāt nevar tikt kvalificēti kā aizsardzības vai palīdzības izbeigšana (spriedums *El Kott* u.c., 49. un nākamie punkti, kā arī 59. punkts). Iesniedzējtiesas ieskatā uz trešo prejudiciālo jautājumu ir jāatbild tādējādi, ka Direktīvas 2011/95 12. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmajā teikumā noteiktā izslēgšana no bēgļa statusa atzīšanas attiecas arī uz bezvalstnieku, kurš pamet *UNRWA* mandātteritoriju, jo ir būtiski apdraudēta tā personiskā drošība tā faktiskās dzīvesvietas darbības zonā un *UNRWA* nespēj tur viņam nodrošināt aizsardzību vai palīdzību, ciktāl viņš uz šo darbības zonu ir devies apstākļu nespīests, lai gan savas iepriekšējās dzīvesvietas darbības zonā netika apdraudēta viņa personiskā drošība un, ņemot vērā situāciju [robežas] šķērsošanas brīdī, viņš nevarēja arī rēķināties ar to, ka viņš uzņemošajā darbības zonā baudīs *UNRWA* aizsardzību vai palīdzību un ka īsā laikā viņa kādreizējās uzturēšanas darbības zonā varēs atgriezties.
- 27 Ar ceturto prejudiciālo jautājumu ir jānoskaidro, vai, lai vērtētu iekļaušanas klauzulas priekšnoteikumu izpildi attiecīgajā lēmuma pieņemšanas brīdī (*AsylG* 77. pants), teritorijas ziņā ir jāņem vērā tikai attiecīgā bezvalstnieka pēdējās pastāvīgās dzīvesvietas darbības zona vai arī šajā ziņā ir jāņem vērā citas darbības zonas.
- 28 Lai atzītu *ipso facto* bēgļa statusu saskaņā ar Direktīvas 2011/95 12. panta 1. punkta a) apakšpunkta otro teikumu, nepietiek tikai ar to, ka skartajai personai mandātteritorijas pamešanas brīdī vairs netika nodrošināta *UNRWA* aizsardzība vai palīdzība. Papildus viņam arī saskaņā ar *AsylG* 77. pantu nozīmīgajā pēdējās tiesas sēdes vai tiesas, kas izlemj pēc būtības, nolēmuma pieņemšanas brīdī nav jābūt iespējamam atgriezties darbības teritorijā un no jauna gūt labumu no *UNRWA* aizsardzības vai palīdzības.
- 29 Iesniedzējtiesa sliecas pieņemt, ka, vērtējot iekļaušanas klauzulas priekšnoteikumu turpmāku pastāvēšanu, līdz ar pēdējās pastāvīgās dzīvesvietas darbības zonu ir jāņem vērā arī darbības zonas, ar kurām attiecīgajam bezvalstniekam ir cieša saikne. Šādu saikni var radīt, iespējams, jau faktiskā, bet (vēl) ne pastāvīga dzīvesvieta. Tomēr tā var pamatoties arī uz citiem apstākļiem, kā, piemēram, tuvu radnieku uzturēšanos šajā darbības zonā. Uzturēšanas minētajā teritorijā attiecīgajai personai ir jābūt iespējamai un no viņa sagaidāmai.
- 30 Ar piekto prejudiciālo jautājumu ir jānoskaidro – atkarībā no atbildes uz pārējiem prejudiciālajiem jautājumiem –, iespējams, būtiskā pastāvīgās dzīvesvietas jēdziena nozīme.

- 31 Iesniedzējtiesa sliecas secināt, ka pieņēmuma par (pēdējo) pastāvīgo dzīvesvietu arī šajā kopsakarā vienīgais priekšnoteikums ir tāds, ka bezvalstnieks attiecīgajā darbības zonā patiešām ir atradis savu dzīves centru, tātad tur uzskatās ne tikai īslaicīgi, un ka kompetentās iestādes nav uzsākušas pret viņu procedūru par uzturēšanās izbeigšanu. Nav nepieciešams, lai uzturēšanās būtu arī likumīga.
- 32 Saskaņā ar valsts judikatūru pastāvīgās dzīvesvietas priekšnoteikums ir tāds, ka persona attiecīgajā valstī dzīvo ne tikai īslaicīgi, bet gan uz nenoteiktu laiku un tāpēc uzturēšanās beigas nav zināmas. Objektīvā dzīvesvietas esamība ir jāsecina no zināma pastāvīguma un regularitātes. Personai pastāvīgajā dzīvesvietā ir jābūt tās uzturēšanās centram. Iesniedzējtiesa jautā, vai tās no valsts tiesībām atvedinātā pastāvīgās dzīvesvietas valsts definīcija atbilst arī Savienības tiesību jēdzienam (skat. Direktīvas 2011/95 2. panta d) punktu un it īpaši n) punktu) un ciktāl pēc tam ir nozīme pārējiem prejudiciālajos jautājumos norādītajiem aspektiem.

DARBA VERSIJS